

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Серховець С.В.

магістр;

Щерблюк О.А.

магістр;

Осіпов С.В.

магістр,

Подільський державний аграрно-технічний університет

КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ СОБАК ДЛЯ СЛУЖБОВОГО ДРЕСИРУВАННЯ

Основними складовими успішного виконання завдань, які покладені на підрозділи кінологічного забезпечення суб'єктів сектору безпеки і оборони України є: належний добір й підготовка кінологів зі службовими собаками; ефективна організація утримання, годування та збереження службових собак; нормативно-правове врегулювання системи підготовки й використання кінологів зі службовими собаками; розвиток та удосконалення системи науково-методичних заходів.

Важливе місце у побудові ефективної системи кінологічного забезпечення посідає ефективне комплектування кінологічних підрозділів службовими собаками, тобто відбір собак для службового дресирування.

Основні вимоги до відбору собак для потреб військових формувань та правоохоронних органів України закріплено у відповідних керівних документах, що регулюють питання організації кінологічного забезпечення [1–5]. Однак, узагальнення та характеристика критеріїв для відбору собак нині недостатньо відображені в наукових працях, що актуалізує необхідність додаткового дослідження окресленого питання.

Кінологічні підрозділи військових формувань та правоохоронних органів України комплектуються собаками, які вирощені у відомчих підрозділах відтворення службових собак (племінних розплідниках), закупленими за державні кошти у фізичних чи юридичних осіб або безкоштовно переданими від них, власними собаками фахівців

підрозділів кінологічного забезпечення. Однак, незалежно від способу комплектування, фахівцями підрозділів кінологічного забезпечення проводиться комісійна перевірка придатності собак для службового дресування, яка передбачає їх тестування (випробування) за певними ознаками, що визначають ступінь придатності для службового використання.

Результати аналізу керівних документів [1–5], навчальної та спеціальної літератури [6; 7], а також урахування основних завдань, які покладаються на підрозділи кінологічного забезпечення складових сектору безпеки і оборони України (пошук, переслідування, затримання правопорушників на ділянці місцевості, у транспортних засобах, будівлях, спорудах, їх конвоювання; підтримання громадського порядку; пошук та виявлення наркотичних засобів, психотропних та вибухових речовин, стрілецької зброї, боєприпасів тощо в транспортних засобах, будівлях, спорудах, вантажах та багажі, на тілі людини), дозволили узагальнити основні ознаки придатності собак для службового дресування. Так, найбільш вагомими критеріями відбору собак з метою їх подальшого службового використання є: відповідність стандарту породи, до якої вони належать (відповідність екстер'єру та конституції); вгодованість; стан здоров'я (відсутність вад, хвороб та недоліків, які унеможливають їх службове використання); фізичний розвиток; вік; розвиненість аналізаторів організму собаки (гострота нюхового, слухового та зорового аналізаторів); нервова система (тип вищої нервової діяльності); тип поведінки (переважаюча реакція поведінки – орієнтувальна, захисна, харчова, пошукова); робочі якості (контакт з дресувальником, стійкість до стороннього впливу, навички ведення боротьби, реакція здобуття предмета для апортування, пошукова реакція поведінки, реакція на постріли, соціалізація). Однак, вважаємо, що комплекс основних критеріїв можуть доповнювати й додаткові, а саме: стать, умови утримання, наявність або відсутність попередньої підготовки. Крім того, у випадку відбору собак для племінного розведення додатковими критеріями можуть бути: походження (родовід), екстер'єр, фізичний та психічний стани, якість потомства або комплексна оцінка, яка виставляється за результатами бонітування.

Перспективними напрями подальшого наукового дослідження є розкриття методики відбору собак для службового дресування за окресленими критеріями.

Список використаних джерел:

1. Про кінологічне забезпечення в Державній фіскальній службі України : Наказ Міністерства фінансів України від 15.12.2015 № 1147.
2. Про затвердження Інструкції з організації службової кінології в Національній гвардії України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 05.08.2014 року № 772.
3. Про затвердження Інструкції з організації кінологічного забезпечення в Державній прикордонній службі України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26.03.2018 року № 234.
4. Про затвердження Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів ДСНС : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 11.07.2018 № 597.
5. Про затвердження Інструкції з організації діяльності кінологічних підрозділів Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 01.11.2016 № 1145.
6. Афанасьєв А. О., Серховець С. В. Основи підготовки інспекторів-кінологів зі службовими собаками до пошуку вибухових речовин, зброї, боєприпасів : навчально-методичний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2015. 148 с.
7. Коваленко В. М., Рубан Е. В. Відбір службових собак за типами вищої нервової діяльності. *Науково-технічний бюлетень Інституту тваринництва НААН*. 2019. № 122. С. 102–109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ntb_2019_122_12 (дата звернення: 12.07.2020).